

Žmogaus teisių stebėjimo institutui
Žmogaus teisių centrui
Lietuvos žmogaus teisių asociacijai
Lietuvos žmogaus teisių gynimo asociacijai
Piliečių gynimo paramos fondui
Lietuvos Helsinkio grupei
Žiniasklaidai

PAREIŠKIMAS

*Dėl ANTANO GUOGOS kandidatūros
neatitikimo Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo reikalavimams
2019 m. balandžio 22 d.*

*Dėl Lietuvos piliečių, kurie kartu yra ne Europos Sąjungos piliečiai,
teisės kandidatuoti į Europos Parlamentą*

Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 3 str. 4 dalyje nustatyta, kad „Lietuvos Respublikoje Europos Parlamento nariu gali būti renkamas Lietuvos Respublikos pilietis ar kitas nuolat gyvenantis Lietuvos Respublikoje Europos Sąjungos valstybės narės pilietis“. Taikant analogiją su Seimo nariams taikomais reikalavimais, įtvirtintais Lietuvos Respublikos Konstitucijos (toliau – **Konstitucija**) 56 ir 59 straipsniuose, manytina, kad A. Guogos turima Australijos pilietybė yra nesuderinama su reikalavimu būti ištikimam Lietuvos Respublikai ir, šiuo atveju, taip pat ir Europos Sąjungai. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 1998 m. lapkričio 11 d. nutarime byloje Nr. 17/97 išaiškino, kad „**bet kokie politinio pobūdžio įsipareigojimai užsienio valstybei – tiek kylantys iš formaliai duotos priesaikos ar pasižadėjimo, tiek atsirandantys kaip politinė pareiga ar politinio lojalumo reikalavimas, susijęs su kitos valstybės pilietybės turėjimu, turėtų būti traktuojami kaip pasižadėjimas užsienio valstybei. Konstitucinis Teismas pabrėžia, kad svarbiausias būdas konstitucinei sąlygai – būti „nesusijusiam priesaika ar pasižadėjimu užsienio valstybei“ – įvykdyti yra užsienio valstybės pilietybės atsisakymas.**“

Pažymėtina, kad analogija su Seimo nariais Europos Parlamento nariams yra taikoma remiantis Lietuvos Respublikoje išrinktų Europos Parlamento narių statuso ir darbo sąlygų įstatymu, kuris Europos Parlamento nariams numato analogiškas statuso ir darbo sąlygas, tad logiška manyti, kad Europos Parlamento nariams taip pat turi būti taikomi Konstitucijoje Seimo nariams nustatyti bendrieji reikalavimai.

2016 m. A. Guoga buvo viešai pareiškęs, kad jau yra pradėjęs Australijos pilietybės atsisakymo procedūrą, argumentuodamas tai daręs „ne dėl rinkimų, o gerbdamas Lietuvos teisinę santvarką“ (žr. pvz.: <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/a-guoga-atsisako-australijos-pilietybes-bet-gali-buti-per-velu.d?id=70416826>). Tačiau, piliečių žiniomis, duomenų, kad A. Guoga būtų pateikęs dokumentus dėl Australijos pilietybės atsisakymo, Lietuvos Respublikos Migracijos Departamentas neturi.

Atitinkamai, manome, kad A. Guoga, kaip Australijos pilietis, yra susijęs su pasižadėjimu ne Europos Sąjungos valstybei ir negali būti laikomas visiškai politiškai lojaliu Lietuvos Respublikai ir Europos Sąjungai. Todėl neatsisakęs Australijos pilietybės A. Guoga neturėtų kandidatuoti į Europos Parlamento narius.

Dėl VRK organizuojamų rinkimų priežiūros

Pažymėtina, kad A. Guoga yra įtrauktas į Centro partijos kandidatų į Europos Parlamentą sąrašą. Pagal Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymą Vyriausioji rinkimų komisija (toliau – **VRK**) yra Lietuvos Respublikos Konstitucijoje numatyta nuolatinė aukščiausioji rinkimų ir referendumų organizavimo bei vykdymo valstybės institucija. Tokiu būdu VRK turi atidžiai išnagrinėti aplinkybes dėl Europos Parlamento nario A. Guogos kandidatūros į Europos Parlamentą galimos neatitikties teisės aktų reikalavimams ir bendriems sąžiningumo, skaidrumo ir moralės principams.

Dėl galimo A. Guogos viešųjų ir privačių interesų nesuderinamumo

Vadovaujantis Lietuvos Respublikoje išrinktų Europos Parlamento narių statuso ir darbo sąlygų įstatymo 5 straipsniu, Europos Parlamento nario pareigos yra nesuderinamos su jokia veikla pagal darbo sutartį. Pagal analogiją taikant Konstitucijos 60 straipsnį, Lietuvos Respublikoje išrinktų Europos Parlamento narių pareigos taip pat nėra suderinamos su darbu verslo, komercijos bei kitose privačiose įstaigose ar įmonėse.

LR Konstitucinis Teismas 2011 m. vasario 23 d. nutarime byloje Nr. 04/04 išaiškino, kad sąvoka „darbas“, vartojama Konstitucijos 60 straipsnio 1 dalies formuluotėje „darbas verslo, komercijos bei kitose privačiose įstaigose ar įmonėse“, savo ruožtu apima bet kokią veiklą Lietuvos, užsienio ar tarptautinėje privačioje įstaigoje, įmonėje, organizacijoje arba atstovaujant tokiai įstaigai, įmonei, organizacijai, jeigu ši veikla yra susijusi su darbo atlikimu, pareigų užėmimu, tarnybos ėjimu, kitų funkcijų vykdymu, kitų užduočių atlikimu, vadinamųjų garbės pareigų užėmimu ir pan. (įskaitant dalyvavimą kolegialiuose valdymo, kontrolės ir kituose organuose), neatsižvelgiant į tai, ar ta veikla yra nuolatinė, ar laikina, ar vienkartinio pobūdžio (epizodinė), į tai, ar už tą veiklą yra atlyginama kokiomis nors išmokomis arba kaip nors kitaip, ar nėra atlyginama, į tai, ar ta veikla teisės aktuose yra įvardijama kaip darbas, ar kaip nors kitaip, į tai, ar toje įstaigoje, įmonėje, organizacijoje yra, ar nėra dar ir kitų asmenų, užsiimančių kokia nors veikla, į tai, ar ta veikla yra vadovaujanti, ar ne, į tai, ar asmuo tai veiklai yra renkamas, ar skiriamas, į tai, ar ta veikla yra įforminama kokia nors teisine sutartimi arba kitu teisės aktu, ar yra atliekama be teisinės sutarties arba kito teisės akto.

A. Guoga, kaip esamas Europos Parlamento narys, 2018 m. rugsėjo 19 d. Parlamento narių finansinių interesų deklaracijoje (žr. http://www.europarl.europa.eu/mepdif/124763_DFI_LEG8_rev10_LT.pdf) yra pateikęs duomenis, bylojančius apie A. Guogos gautas pajamas, susietas su kita nei Europos Parlamento nario veikla. Minėtoje deklaracijoje nurodoma, kad A. Guoga gavo 30 000 EUR pajamų už žaidimą pokeriu, dalyvaujant profesionaliuose turnyruose. Tai, kad A. Guoga aktyviai dalyvauja azartiniuose lošimuose ir yra žinomas, kaip pokerio žaidėjas, pasivadinęs Tony G. vardu, ne kartą žiniasklaidos šaltiniuose buvo pareiškęs ir pats A. Guoga. Taip pat A. Guogos pateiktoje Parlamento narių

finansinių interesų deklaracijoje nurodoma, kad už pradinį virtualiojo turto žetonų platinimą (toliau – ICO) A. Guoga gavo 200 000 EUR pajamų.

Be to, socialinio tinklo LinkedIn asmeninėje A. Guogos paskyroje (<https://www.linkedin.com/pulse/wishing-bankera-great-success-antanas-guoga?articleId=6379018494603857920#comments-6379018494603857920&trk=prof-post>) buvo pateikta informacija, kad A. Guoga pasitraukia iš ICO projekto kuriame 3 metus buvo patarėjo pareigose. ICO patarėjų pareigos yra projekto platinamų virtualiojo turto žetonų pirkėjų pritraukimas gaunant už tai finansinį atlygį. Remiantis viešai prieinama informacija, 2018 metais europarlamentaras A. Guoga išnuomojamu lėktuvu, kartu su šeima vyko į JAV, kur plėtoja komercinę veiklą su Dallas Mavericks komandos savininku Mark Cuban, ir pasirašė bendradarbiavimo sutartį dėl Lympo mobiliosios aplikacijos ir prekės ženklo Lympo naudojimo. (<https://sportsday.dallasnews.com/dallas-mavericks/mavericks/2018/11/17/now-know-mavericks-practice-facilitys-new-sponsor-namesake-lympo-cool-new-fitness-app>) (<https://www.cryptovibes.com/crypto-news/lympo-and-dallas-mavericks-launch-the-first-blockchain-fitness-app-in-the-u-s/>). Lympo taip pat leidžia ICO (<https://lympo.io/>) ir A. Guoga yra Lympo patarėju sąrašė bei gauna už tai finansinį atlygį. Plėtodamas šią komercinę veiklą, A. Guoga taip pat vyko į verslo susitikimą su žinomu verslininku Richard Branson jam priklausančioje privačioje saloje (https://www.facebook.com/search/top/?q=antanas%20guoga%20branson&epa=SEARCH_BOX)

Pažymėtina, kad A. Guoga ne tik užsiėmė darbine veikla, nesuderinama su Europos Parlamento nario statusu, bet ir galimai naudojosi savo pareigomis (t.y. jo, kaip viešojo asmens žinomumu, Europos Parlamento nario statusu) asmeninei naudai gauti (t.y. siekiant pritraukti virtualiojo turto žetonų pirkėjų); pažeisdamas Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 3 str. 1 d. 3 punktą. Šis galimas viešųjų ir privačių interesų derinimo pažeidimas negalėjo būti deramai iširtas ir įvertintas Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (toliau – VTEK), nes tuo metu, kai buvo kreiptasi į VTEK, A. Guoga buvo jau nebe kandidatas į Europos Parlamento narius, o europarlamentaras. Todėl, 2017 m. liepos 26 d. posėdyje VTEK nusprendė tyrimą A. Guogos ir kitų europarlamentarų atžvilgiu nutraukti, atsižvelgiant į Lietuvos teisės instituto išvadą, kurioje buvo išaiškinta, kad kandidatai į Europos Parlamento narius priklauso Europos Sąjungos valstybių narių teisiniam reglamentavimui, kadangi Europos Parlamento narių rinkimų vykdymas yra perduotas joms, tačiau Europos Parlamento nario statusą įgiję asmenys, nebėra saistomi specifiniais juos išrinkusios valstybės rinkėjų interesais ar valdžios institucijų reikalavimais – jie privalo veikti visų Europos Sąjungos piliečių labui.

Dėl galimos neatitikties bendriems sąžiningumo, skaidrumo ir moralės principams

Remiantis viešai prieinama informacija ir Studijų kokybės vertinimo centro duomenimis, A. Guoga galimai pateikė klaidinančią informaciją apie savo išsilavinimą. Nors viešai buvo išplatintas pranešimas, kad A. Guoga pradeda magistro studijas Lietuvos sporto universitete (<https://www.delfi.lt/krepšinis/naujienos/aguoga-pradeda-trenerio-magistro-studijas-amacijauskas-ir-lkleiza-jau-antrakursiai.d?id=48087981>), nėra žinių, kad jis būtų įgijęs bakalauro diplomą Lietuvoje ar kad būtų kreipęsis į Studijų kokybės vertinimo centrą dėl ne Lietuvoje įgyto bakalauro diplomo pripažinimo tam, kad galėtų pradėti magistro studijas Lietuvos sporto universitete. Dėl šios priežasties manytina, kad A. Guoga galimai magistro studijų nepradėjo arba nesilaikė Lietuvoje galiojančios akademinio užsienio kvalifikacijos pripažinimo tvarkos.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytas aplinkybes ir vadovaujantis Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo 3 straipsniu, prašome kreiptis į VRK, kad ši pašalintų iš kandidatų sąrašo į Europos Parlamentą Antano Guogos kandidatūrą, kaip neatitinkančią Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo reikalavimų dėl prieštaravimų Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatomis. Minėtas asmuo išdėstytais aplinkybėmis negali dalyvauti rinkimuose, nes tai pažeistų Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymą ir kitų teisės aktų nuostatas.

Pridedama:

1. Migracijos departamento prie LR VRM atsakymą dėl A.Guogos.
2. El.laiškas (Worcester univ.) dėl A.Guogos išsilavinimo.
3. Studijų kokybės vertinimo centro atsakymas

Pasirašo:

J. S.
V. D.

(Pareiškimas nuasmenintas)